

NORSK HUSKATTFORENING

Ragnhild Schibbys vei 36

0968 OSLO

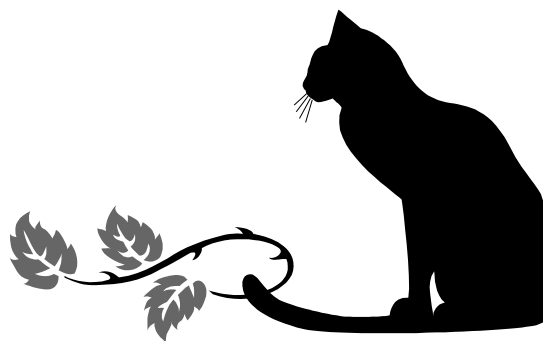
Telefon 22 10 93 54

Konto 7877.08.49100

Mail: beikeset@chello.no

Hjemmeside:

<http://home.no.net/huskatt>

Oslo, 18.02.03

NORSK HUSKATTFORENINGENS KOMMENTAR TIL NÆRINGSKOMITEEN OM STORTINGSMELDING NR. 12 (2002-2003) OM DYREHOLD OG DYREVELFERD

Regjeringen foreslår følgende tiltak for å løse de alvorlige velferdsproblemer som rammer landets mest populære kjæledyr:

- Ingen forslag om forskrift - organisasjonene bes utarbeide retningslinjer for hold.
- Bedre kontroll gjennom krav om ID-merking.
- Hjelp til hjemløse ved kastrering/sterilisering og utsetting, forutsatt at organisasjoner eller enkeltpersoner påtar seg ansvaret for fôring.
- For øvrig avlving.

Norsk Huskattforening vil nedenfor gi uttrykk for de løsninger som ifølge våre erfaringer vil gi de mest effektive og verdige løsninger. Se også de vedleggene for en oppsummering.

1) Forskrift om kattehold og annen omsorg for katt, basert på prinsippet "Forbud mot å drepe - plikt til å hjelpe".

Landbruksdepartementet ved Statens dyrehelsetilsyn bør ta ansvar for å utarbeide forskrift for kattehold. Den bør bl.a. ha konkrete minstekrav til stell, tilsyn, ivaretagelse av viktige atferdsbehov og krav til hvilken kompetanse som kreves av dyreeier.

Når det gjelder hjemløse katter - feilaktig og stigmatiserende nevnt som "villkatter" i Stortingsmeldingen må det offentlige ha det fulle ansvar for gjennom TTVAR-metoden (Trap, Test, Vaccinate, Alter, Release). Frivillige

organisasjoner og enkeltpersoner kan der hvor disse finnes bidra til det praktiske arbeidet i samarbeid med veterinærer. Finansiering kan skje via en avgift på obligatorisk ID-merking.

Den internasjonalt anerkjente TTVAR-metoden innebærer at hjemløse katter fanges, helsesjekkes, vaksineres, kastreres og omplasseres. De som eventuelt ikke er egnet for omplassering, settes ut igjen under et enkelt omsorgsprogram. Hjemløse som ikke blir tatt vare på gir enten opphav til nye hjemløse katter, eller dør langsomt av kulde, sult og sykdommer. TTVAR-metoden stanser effektivt økningen av hjemløse og forhindrer unødig lidelse hos kjæledyr.

Omsorgsprogrammet sørger for at ikke omplasserbare katter får en akseptabel tilværelse inntil de dør en naturlig død. Metoden oppfyller lovens intensjon om nødhjelp og motvirkning av lidelse på en human, verdig og effektiv måte. Til forskjell fra dreping gir den dessuten en viktig og nødvendig signaleffekt til samfunnet om omsorg og respekt for individet.

2) Registrerings- og merkeplikt.

Vi støtter regjeringens forslag om merke- og registreringsplikt. Norsk Huskattforening ønsker i tillegg en hjemmel for pålegg om at katter som ikke skal benyttes i avl kastreres. Dette kan være aktuelt på steder og til tider hvor dette viser seg nødvendig.

3) Krav ved avhending / omsetning av katt.

Visse formaliteter bør innføres ved overføring av katt til ny eier:

- Aldersgrense 18 år for ansvarlig eier.
- Strengere krav til den som driver ervervsmessig omsetning.
- Oppfølging fra dyrevernmyndighetens side.
- Registrering av eierskiftet ved skriftlig avtale, hvor den nye eier erklærer å ha satt seg inn i og vil følge visse velferdskrav nedfelt i en brosjyre som potensiell eier får utdelt f.eks. 14 dager før overdragelsen. Dette vil gi anledning til en seriøs vurdering, slik at interessenten eventuelt kan ombestemme seg.
- Krav til at selgere/givere av katter forsikrer seg om at kjøpere/mottakere har tilstrekkelig kompetanse til forsvarlig dyrehold.
- Forbud mot å selge/gi bort katter som er yngre enn 12 uker, eller som er syke.
- Forbud mot å avle katter i retning som svekker dyrets funksjon og velferd.

4) Fullt offentlig ansvar for tilsyn, forebyggelse og hjelp.

Det offentlige dyrevernet har tidligere enten ignorert katter i nød, eller iverksatt dreping. Begge alternativer må regnes som uaktuelle i lys av dagens holdninger og muligheter. Omfattende dreping har ikke ført til nedgang i antall hjemløse katter. TTVAR-metoden med kastrering som virkemiddel har derimot vist dokumenterbare resultater i mange land, og tas i bruk stadig flere steder i Norge. Nye hjemløse blir raskt fanget opp og ivaretatt.

Svakheten ved modellens praktisering i Norge har hittil vært fraværet av offentlig involvering og forebyggende tiltak. Forebyggelse vil lett kunne stanse tilstrømmingen av stadig nye katter som blir forlatt av sine eiere. Etter at denne del av modellen er kommet på plass, vil den innsats som kreves gå drastisk ned i løpet av kort tid.

Når regjeringen tilrår å drepe katter som private ikke vil eller kan ta vare på, rimer det dårlig med erkjennelsen av at kattenes lave status er en viktig årsak til at hjemløshet oppstår og blir permanent. All praktisk erfaring viser at den eneste måten å øke kattens status på, er å vise tydelig at dette er individer som er verd å hjelpe. Det er derfor avgjørende å innføre fullt offentlig ansvar for både forebyggelse og omsorgsprogram for ikke omplasserbare katter. En annen grunn til at dette vil være nødvendig er at det uansett ikke vil finnes frivillige over hele Norge. Dersom det offentlige viser at samfunnet selv ikke finner en katt verdig til hjelp, vil det dessuten bli svært vanskelig å få frem frivillige. En dyrevernmyndighet som står på dyrets side vil derimot i de fleste tilfeller kunne motivere frivillige til å delta.

Vi håper at Stortinget vil ha nytte av våre kommentarer og anbefalinger. De er basert både på mangeårig praktisk dyrevernarbeid på gateplan i Norge, og på nær kontakt med miljøer som arbeider teoretisk eller praktisk med samme problemstilling i andre land.

Med vennlig hilsen
Norsk Huskattforening

Bodil Eikeset
Leder

Vedlegg 1: Katteproblemet i kortform (notat fra NHF)

Vedlegg 2: Kort oversikt over dyrevernproblemer og løsninger (punktvis oppsummering).

Vedlegg 1

KATTEPROBLEMET I KORTFORM

Som utgangspunkt er det nødvendig å erkjenne at en katt er et opprinnelig afrikansk dyr, som vi selv har innført til Norge – uten at vi har tatt på oss det ansvar som fulgte med. Katten har ingen forutsetning for å klare seg alene i vår fauna, og vil som hjemløs umiddelbart komme i en nødsituasjon. Disse forhold har ført til at norsk kattehold, kombinert med mangel på offentlig ansvar, har skapt en hjemløshet som er et omfattende og underkjent dyrevernproblem.

Vanlig moral, dyrevernloven og Den Europeiske Kjæledyrkonvensjonen pålegger oss en særlig plikt til både å forebygge hjemløshet og til å hjelpe de som likevel rammes. Norsk Huskattforenings målsetting er at vi ikke skal ha permanent hjemløse kjæledyr i Norge. Forutsetningen for å oppnå dette er på den ene side et forbud mot å drepe en frisk katt, og på den annen side en hjelpeplikt overfor de som rammes av omsorgssvikt eller uhell.

Forebyggelse og hjelp

Forebyggelse består først og fremst i å skape gode holdninger og ansvarlig dyrehold, med registrering, merking og formeringskontroll som viktige tiltak. Viktig er det også å gripe tidlig og resolutt inn overfor uansvarlige katteeiere, før problemene har blitt for store. Å hjelpe de rammede innebærer å ta hånd om en hjemløs umiddelbart etter at den blir observert. Først må det søkes etter eier, og lykkes ikke dette må man finne et nytt hjem. Om en katt er så lite tillitsfull at adopsjon er umulig, skal den kastreres / steriliseres og omfattes av et omsorgsprogram der hvor den befinner seg. En slik katt trenger daglig tilsyn med sunn mat, friskt vann og enkel ly. Høyeste prioritet er alltid å forhindre formering.

Tidligere drepte man katter som ble hjemløse, og dette skjer i noen grad fortsatt. Resultatet er at problemet blir enda større, fordi hjemløshetens årsak er kattens lave status. Ved å drepe dyret styrker man de holdninger som skaper hjemløshet. Om man derimot tydelig fremviser vilje til å gjøre en anstrengelse for å hjelpe, styrker man de holdninger som fører til ansvarlig dyrehold. Fortsatt dreping vil således innebære at målet om fravær av hjemløshet ikke vil være mulig å nå.

Et samfunnsproblem krever offentlig ansvar

Dagens dyrevernlov pålegger tilfeldige enkeltpersoner å hjelpe hjemløse katter. Dette er helt urealistisk, og har ført til at bare et fåtall får den hjelp de trenger.

Uten de forebyggende tiltak, som bare det offentlige kan iverksette, vil det ikke være mulig å løse dette dyrevernproblemet. I dag faller ansvaret mellom alle stoler. Statens dyrevernmyndigheter har hevdet at dyrevernemndene ikke har ansvaret for et dyr som er skilt fra sin eier; altså at ansvaret opphører akkurat i det øyeblikk dyret får behov for hjelp. Ansvaret må avklares, og den instans som blir pålagt hjelpeplikten må også få mulighet til å forebygge. En forpliktelse til å gi hjelp vil motivere til effektivt forebyggende arbeid. Både publikum og offentlige etater må oppfordres til straks å varsle rette instans om uansvarlig kattehold og mistanke om hjemløshet.

Ansvarlig dyreverninstans må også bidra til forebyggelse gjennom holdningsarbeid, informasjon om godt kattehold og praktisk bistand til de som tar seg av hjemløse. Om ingen frivillige finnes, må instansen selv utøve alt ansvar. En egen forskrift om kattehold og ivaretagelse av hjemløse katter bør komme snarest. Både forskriften og alt arbeid må bygge på en helhetlig forståelse av saken som en alvorlig dyrevernssak, basert på et verdigrunnlag bestående av respekt, medfølelse, ansvar og toleranse. Disse verdier må aktivt fremholdes for befolkningen, som også må medvirke dersom målet om opphør av permanent hjemløshet blant norske kjæledyr skal oppnås.

Notat fra Norsk Huskattforening 2003.

Vedlegg 2

KORT OVERSIKT OVER DYREVERNPROBLEMER SOM FØLGE AV
NORSK KATTEHOLD - OG NØDVENDIGE LØSNINGER

PROBLEMET

Det fødes flere kattunger enn det finnes gode hjem.
Mange katteeiere er uansvarlige og/eller mangler kunnskap om kattehold.
Mange katter blir forlatt av sine eiere.
Mange ender opp som hjemløse.
Hjemløsheten blir for mange permanent.
Mange hjemløse ender opp med å sulte eller fryse i hjel.
Hjemløse katter er et omfattende, alvorlig og underkjent dyrevernproblem.
Ingen offentlig instans forebygger hjemløshet eller hjelper dyr som rammes.
Dyrebeskyttelsen og enkeltpersoner bruker store ressurser for å hjelpe.
Problemet kan ikke løses uten offentlig medvirkning.
De aller fleste hjemløse får aldri hjelp.

Uansvarlige eiere blir ikke stanset i tide.
Ingen instans fører reell kontroll med katteholdet.
Få katter er id-merket, og eierne blir bare funnet i et fåtall tilfeller.
At samfunnet ikke hjelper de hjemløse, gir et sterkt signal om lav status.
Myndighetene gir også språklige og andre signaler som bekrefter kattens lave verdi.
Overgrep skjer oftere mot de som har lav status.
Katter er ofte utsatt for overgrep.
Overgrep mot katt blir lavt prioritert av politiet.
Overgripere får liten straff.

LØSNINGEN

Klart forbud mot å drepe en katt som ”kan verta god att”.
Klart påbud om å hjelpe enhver hjemløs katt til et akseptabelt liv.
Klarhet i hvilken instans som skal ha ansvaret for å forebygge og hjelpe.
Forbud mot dreping og påbud om hjelp vil motivere til effektiv forebyggelse.
Ansvarlig instans må ha riktig person- og realkompetanse.
Egen forskrift må lages for kattehold og håndtering av katt for øvrig.
Obligatorisk registrering og id-merking.
Reell offentlig kontroll med katteholdet.
Offentlig hovedansvar for omsorgsprogram for ikke-adopterbare hjemløse.
Holdningsmessig og praktisk informasjon om godt kattehold.
Alle tiltak og all språkbruk basert på verdiene respekt, medfølelse, toleranse.
Oppfordring til befolkningen om melding ved mistanke om dårlig kattehold.
Resolutt inngripen overfor uansvarlige eiere.
Utstrakt bruk av pålegg om formeringskontroll.
Langt strengere straffer for mishandling og vanskjøtsel.
Overgripere som idømmes terapi i tillegg til straff.
Mer bruk av fradømmelse av retten til dyrehold.

Notat fra Norsk Huskattforening 2003.